

**ប្រកាស
ស្តីពី**

**ការដាក់ឱ្យអនុវត្តកិច្ចសន្យាមេសម្រាប់ប្រតិបត្តិការទទួលទិញវិញ
ដើម្បីធានាដល់ប្រតិបត្តិការអន្តរធនាគារនៅក្នុងទីផ្សាររូបិយវត្ថុ**

ប្រការ ១.-

ដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់កិច្ចសន្យាមេសម្រាប់ប្រតិបត្តិការទទួលទិញវិញ ដើម្បីផ្តល់ដល់អ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារនូវ ក្របខណ្ឌកិច្ចសន្យាដែលមានការធានា ក្នុងគោលបំណងជម្រុញប្រតិបត្តិការកម្ចីអន្តរធនាគារ ដោយមានវត្ថុបញ្ជាំ ដូចមានឧបសម្ព័ន្ធភ្ជាប់ជាមួយនេះ។ នៅក្នុងន័យនៃប្រកាសនេះ ពាក្យថាទទួលទិញវិញ (Repos) សំដៅដល់ ពាក្យប៉ង់ស្រុង ដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២៦ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

នៅពេលដែលចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យាមេ ភាគីទាំងពីរប្រមាញ់ថា ប្រតិបត្តិការទទួលទិញវិញទាំង អស់ដែលត្រូវបានធ្វើរវាងភាគីទាំងពីរ ត្រូវតែអនុលោមតាមគោលការណ៍ដែលមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យាមេនេះលើក លែងតែភាគីទាំងពីរបានប្រមាញ់ដាក់លាក់ផ្សេងពីនេះ។ លើសពីនេះប្រតិបត្តិការទទួលទិញវិញនីមួយៗដែល ធ្វើរវាងភាគីទាំងពីរ ត្រូវតែបានបញ្ជាក់ដោយមធ្យោបាយសមស្រប និងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

តាមកាលៈទេសៈតម្រូវ កិច្ចសន្យាមេបង្កើនភាពទន់ភ្លន់ក្នុងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យនៃសមតុល្យឥណទាន តាមរយៈការគណនាចំនួនសុទ្ធនៃឥណទានដែលនៅសល់ដោយរួមបញ្ចូលនូវរាល់ស្ថានភាពហានិភ័យនៃប្រតិបត្តិការ ទទួលទិញវិញទាំងអស់ ដែលស្ថិតក្រោមវិធាននៃកិច្ចសន្យាមេ។

ប្រការ ២.-

ក្រោមកាលៈទេសៈធម្មតា កិច្ចសន្យាមេនៃប្រតិបត្តិការទទួលទិញវិញ ត្រូវចាត់ទុកជាសំខាន់ថាជា មធ្យោបាយដើម្បីគ្រប់គ្រងហានិភ័យគុណភាព ដោយប្រមើលទុកជាមុននូវកំរិតកំណត់ដែលបើសិនជាថ្លៃទីផ្សារ ឡើងឬចុះដល់ ឬ ហួសកំរិតកំណត់នោះ នឹងអាចនាំឱ្យភាគីដែលទទួលរងហានិភ័យ ទាមទារវត្ថុបញ្ជាំបន្ថែម មួយក្នុងទម្រង់ជា Margin Calls ជាមូលបត្រឬ Margin Calls ជាសាច់ប្រាក់។ នៅពេលសមស្របនិងនៅពេល ដែលភាគីទាំងពីរប្រមាញ់គ្នាលើបែបបទខាងលើ ការកាត់បន្ថយហានិភ័យគុណភាព អាចនឹងបានមកដោយសារ ការផ្តួចផ្តង់ការបន្ថែម Margin Calls ជាមូលបត្រនិង Margin Calls ជាសាច់ប្រាក់។

បើគ្មានហេតុការណ៍ខកខានទេភាគីទាំងពីរនឹងបំពេញរាល់កាតព្វកិច្ចទាក់ទងនឹងប្រតិបត្តិការទទួលទិញ វិញនីមួយៗក្រោមកិច្ចសន្យាមេ ដោយអនុលោមតាមលក្ខខណ្ឌដាក់លាក់នៃការបញ្ជាក់ទៅវិញទៅមកដែលចេញ ដោយភាគីទាំងពីរ។

ដូច្នេះ ប្រតិបត្តិការទទួលទិញវិញនីមួយៗដែលស្ថិតក្រោមកិច្ចសន្យាមេគឺជាការផ្តួចផ្តង់ប្រតិបត្តិការពីរ ដែលត្រូវតែបានធ្វើឡើងប្រមាញ់ក្នុងពេលតែមួយ។ ប្រតិបត្តិការម្ខាង គឺភាគីខ្ចីប្រាក់ផ្តល់ឥណទានដល់ភាគីខ្ចី ប្រាក់ និងប្រតិបត្តិការម្ខាងទៀត ភាគីខ្ចីប្រាក់លក់កម្មសិទ្ធិពេញលេញនៃមូលបត្រទៅឱ្យភាគីខ្ចីប្រាក់ដោយ ប្តេជ្ញា ទទួលទិញមូលបត្រវិញនាការវិសោធន៍តាមថ្លៃប្រមាញ់គ្នា ដែលបានបញ្ជាក់ជាមុនក្នុងកិច្ចសន្យា។ ផ្នែក ម្ខាងៗនៃប្រតិបត្តិការទទួលទិញវិញត្រូវបានចាត់ទុកថាជាការផ្តល់ការធានាដល់ភាគីនីមួយៗនៃកិច្ចសន្យា។

ប្រការ ៣.-

ភាគីទាំងពីរនៃកិច្ចសន្យាមេ ត្រូវតែព្រមព្រៀងគ្នាលើមូលបត្រសម្រាប់ប្រតិបត្តិការទទួលទិញវិញ។ យោងទៅលើការវិវត្តរបស់ទីផ្សារ ភាគីទាំងពីរត្រូវតែធ្វើបញ្ជីមូលបត្រ ហើយបញ្ជីនោះត្រូវចាត់ទុកជាកិច្ចសន្យា បន្ថែមទៅលើកិច្ចសន្យាមេ។

មូលបត្រទាំងនោះអាចក្លាយជាកម្មវត្ថុនៃហានិភ័យថ្លៃ ដូច្នេះវាត្រូវតែឆ្លើយតប និងអនុលោមទៅនឹងការ រារាំងនិងការហាមឃាត់ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកិច្ចសន្យាមេ ជាពិសេសចំពោះការផ្លាស់ប្តូរអត្រាការប្រាក់នៅ ក្នុងទីផ្សារ។ ដូច្នេះ ភាគីទាំងពីរត្រូវតែព្រមព្រៀងគ្នាលើគ្រាដែលត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃវត្ថុបញ្ជីតាមតម្លៃទីផ្សារ និង ប្រភពព័ត៌មានថ្លៃ ដែលត្រូវប្រើសម្រាប់វាយតម្លៃនោះ។ លើសពីនេះ ស្ថានភាពហានិភ័យគុណភាគីត្រូវតែបានព្រម ព្រៀងគ្នា ហើយមូលបត្រដែលពាក់ព័ន្ធ និង/ឬ Margin Calls ជាសាច់ប្រាក់ត្រូវតែបានបញ្ជាក់។

ចំពោះស្ថានភាពហានិភ័យឥណទានដែលនៅសល់ដែលគ្មានការធានា អ្នកចូលរួមទីផ្សារត្រូវបង្កើត គោលនយោបាយ និងនីតិវិធីសមស្របក៏ដូចជាដំណើរការឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីពិនិត្យនិងគ្រប់គ្រងស្ថានភាព ហានិភ័យ និងដំណើរការបញ្ជាក់របស់ភាគីទាំងសងខាង។

ប្រការ ៤.-

អ្នកចូលរួមទីផ្សារត្រូវតែបង្កើតនីតិវិធី និងដំណើរការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីការពារ ការខកខានមិនបានអនុវត្តកាតព្វកិច្ចទាន់ពេលវេលានៅពេលធ្វើប្រតិបត្តិការ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើភាគីណាមួយខក ខានមិនបានទូទាត់ឬប្រគល់មូលបត្រដោយសារតែបញ្ហាប្រតិបត្តិការ ភាគីនោះត្រូវតែជូនដំណឹងភ្លាមទៅភាគីម្ខាង ទៀតអំពីបញ្ហាដែលបានកើតឡើង ហើយទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូចខាតផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដែលកើតឡើងដោយ សារតែការខកខានមិនបានទូទាត់ឬប្រគល់ឱ្យទាន់ពេលវេលានោះ តាមលក្ខខណ្ឌនិងខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យា។

ក្នុងករណីបានដឹងមុននូវហេតុការណ៍ខកខានអនុវត្តកិច្ចសន្យាមេ ភាគីម្ខាងទៀតត្រូវតែជូនដំណឹងទៅ ភាគីខកខានអំពីការបញ្ចប់មុនពេលកំណត់ នូវប្រតិបត្តិការទាំងអស់ក្រោមកិច្ចសន្យាមេ និងគណនាចំនួនបំណុល សុទ្ធតាមតម្លៃទីផ្សារនៃគ្រប់កាតព្វកិច្ចពាក់ព័ន្ធទាំងអស់របស់ប្រតិបត្តិការ ដែលកំពុងអនុវត្តនៅថ្ងៃខកខាន។ បំណុលសុទ្ធដែលនៅសល់នេះ ត្រូវតែប្រគល់ទៅឱ្យអភិបាលបណ្តោះអាសន្ន ឬអ្នកជម្រះបញ្ជីនិងតុលាការ ដើម្បីដោះស្រាយដោយយោងទៅលើកាលៈទេសៈនៃការខកខាននោះ។ ប្រសិនបើភាគីម្ខាងទៀតត្រូវសង បំណុលសុទ្ធចុងក្រោយទៅឱ្យភាគីខកខាន ការទូទាត់សងត្រូវតែធ្វើទៅឱ្យកាតព្វកិច្ចសុទ្ធទៅវិញទៅមក ដោយ សារការបញ្ចប់មុនពេលកំណត់បណ្តាលមកពីការខកខាន។

ប្រការ ៥.-

ដើម្បីធានា កុំឱ្យមានការជំទាស់លើការគណនាសមតុល្យសុទ្ធចុងក្រោយ និងយន្តការនៃការជំនួស មូលបត្រក្នុងប្រតិបត្តិការទទួលទិញវិញក្រោមកិច្ចសន្យាមេ អ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារត្រូវតែប្រើប្រាស់គំរូកិច្ចសន្យាមេ ដែលជាឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសនេះទាំងស្រុង។

ប្រការ ៦.-

ដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជានឹងតម្រូវឱ្យអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារចុះហត្ថ លេខជាមុនលើកិច្ចសន្យាមេសម្រាប់ប្រតិបត្តិការទទួលទិញវិញជាមួយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដើម្បីធ្វើប្រតិបត្តិការ ទីផ្សារចំហ ឬប្រតិបត្តិការអប្បបរមា។

ប្រការ ៧.-

មុនពេលចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យាមេសម្រាប់ប្រតិបត្តិការទទួលទិញវិញ អ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារត្រូវតែ ធានាថា ពួកគេបានបង្កើតគោលនយោបាយ នីតិវិធី និងដំណើរការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការវាយ តម្លៃទីផ្សារ ពិនិត្យនិងគ្រប់គ្រងហានិភ័យគុណភាពរបស់ខ្លួន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចសន្យាមេឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។

ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជានឹងចេញផ្សាយផងដែរ នូវសេចក្តីណែនាំលើបទប្បញ្ញត្តិស្តីអំពីការចុះកិច្ចបញ្ជីកា គណនេយ្យ និងរបាយការណ៍ចាំបាច់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការទទួលទិញវិញ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មជាបន្តបន្ទាប់ លើទម្រង់របាយការណ៍តាមបទប្បញ្ញត្តិ។

ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា នឹងចេញផ្សាយសេចក្តីណែនាំបន្ថែមស្តីពីការគណនាស្ថានភាពថ្លឹងហានិភ័យ ដែលពាក់ព័ន្ធដោយស្ថានភាពហានិភ័យនៃឥណទាននៅសល់ដែលមានធានា ពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការទទួលទិញ វិញ។

ប្រការ ៨.-

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា អគ្គាធិការដ្ឋាន គ្រប់នាយកដ្ឋាន អង្គភាព និងគ្រឹះស្ថាន ធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលនៅក្រោមឱវាទ និងក្រោមអាណាព្យាបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាត្រូវអនុវត្តម៉ោត់ នូវប្រកាសនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន។

ប្រការ ៩.-

រាល់ប្រកាស ឬលិខិតបទដ្ឋានទាំងឡាយណាដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយពីស្មារតីនៃប្រកាសនេះត្រូវចាត់ទុក ជានិរាករណ៍។

ប្រការ ១០.-

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្ត ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩
ទេសាភិបាល
ហត្ថលេខា និងត្រា: **ថា ចាន់តុ**